

Dz.U. 1983 Nr 45 poz. 207

**USTAWA
z dnia 28 lipca 1983 r.**

o podatku od spadków i darowizn

Opracowano na podstawie t.j. Dz.U. z 2004 r. Nr 142, poz. 1514, Nr 146, poz. 1546, z 2005 r. Nr 143, poz. 1199.

**Rozdział 1
Przedmiot opodatkowania**

Art. 1.

1. Podatkowi od spadków i darowizn, zwanemu dalej „podatkiem”, podlega nabycie przez osoby fizyczne własności rzeczy znajdujących się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub praw majątkowych wykonywanych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, tytułem:
 - 1) spadku;
 - 2) darowizny;
 - 3) zasiedzenia;
 - 4) nieodpłatnego zniesienia współwłasności;
 - 5) zachowku, jeżeli uprawniony nie uzyskał go w postaci uczynionej przez spadkodawcę darowizny lub w postaci powołania do spadku albo w postaci zapisu.
2. Podatkowi podlega również nabycie praw do wkładu oszczędnościowego na podstawie dyspozycji wkładcy na wypadek jego śmierci oraz nabycie jednostek uczestnictwa na podstawie dyspozycji uczestnika funduszu inwestycyjnego otwartego albo specjalistycznego funduszu inwestycyjnego otwartego na wypadek jego śmierci.

Art. 2.

Nabycie własności rzeczy znajdujących się za granicą lub praw majątkowych wykonywanych za granicą podlega podatkowi, jeżeli w chwili otwarcia spadku lub zawarcia umowy darowizny nabywca był obywatelem polskim lub miał miejsce stałego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 3.

Podatkowi nie podlega:

- 1) nabycie własności rzeczy ruchomych znajdujących się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub praw majątkowych podlegających wykonaniu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli w dniu nabycia ani nabywca,

ani też spadkodawca lub darczyńca nie byli obywatelami polskimi i nie mieli miejsca stałego pobytu lub siedziby na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;

- 2) nabycie w drodze spadku lub darowizny praw autorskich i praw pokrewnych, praw do projektów wynalazczych, znaków towarowych i wzorów zdobniczych oraz wierzytelności wynikających z nabycia tych praw;
- 4) nabycie środków z pracowniczego programu emerytalnego na podstawie rozrządzenia dokonanego przez uczestnika na wypadek jego śmierci lub w drodze spadku;
- 5) nabycie w drodze spadku środków zgromadzonych na rachunku zmarłego członka otwartego funduszu emerytalnego,
- 6) nabycie w drodze spadku środków zgromadzonych na indywidualnym koncie emerytalnym.

pkt 3 w art. 3 skreślony

Art. 4.

1. Zwalnia się od podatku:

- 1) nabycie własności i prawa użytkowania wieczystego gospodarstwa rolnego lub jego części oraz innych praw do takiego gospodarstwa lub jego części, jak również działki przyzagrodowej, z wyjątkiem:
 - a) budynków mieszkalnych,
 - b) budynków zajętych na cele specjalistycznego chowu i wylęgu drobiu lub specjalistycznej hodowli zwierząt wraz z urządzeniami i ze stadem hodowlanym,
 - c) urządzeń do prowadzenia upraw specjalnych, jak: szklarnie, inspekty, pieczarkarnie, chłodnie, przechowalnie owoców,
- 2) nabycie w drodze spadku budynków mieszkalnych nadanych na podstawie przepisów o osadnictwie rolnym;
- 3) nabycie praw do wkładów w rolniczej spółdzielni produkcyjnej lub w spółdzielni kółek rolniczych;
- 4) nabycie własności budynków gospodarczych służących bezpośrednio produkcji rolniczej prowadzonej na użytkach rolnych o powierzchni do 1 ha, a nabywcą jest osoba prowadząca gospodarstwo rolne zaliczona do I grupy podatkowej;
- 5) nabycie w drodze darowizny pieniędzy lub innych rzeczy przez osobę zaliczoną do I grupy podatkowej w wysokości nieprzekraczającej 9 637 zł od jednego darczyńcy, a od wielu darczyńców łącznie nie więcej niż 19 274 zł w okresie 5 lat od daty pierwszej darowizny, jeżeli pieniądze te lub rzeczy obdarowany przeznaczy na wkład budowlany lub mieszkaniowy do spółdzielni, budowę lokalu w małym domu mieszkalnym, budowę domu jednorodzinnego albo nabycie lokalu mieszkalnego stanowiącego odrębną nieruchomość;
- 6) nabycie w drodze darowizny praw do rachunku oszczędnościowo-kredytowego przez małżonka, wstępnych, zstępnych, rodzeństwo oraz osobę pozostającą faktycznie we wspólnym pożyciu małżeńskim z posiadaczem rachunku oszczędnościowo-kredytowego w kasie mieszkaniowej, pod warunkiem przeznaczenia środków zgromadzonych na tym rachunku na cele mieszkaniowe;

lit. d w ust. 1 w art. 4 skreślona

- 8) nabycie własności fizycznie wydzielonych części nieruchomości w drodze zasiedzenia przez osoby będące współwłaścicielami ułamkowych części nieruchomości – do wysokości udziału we współwłasności;
- 9) nabycie w drodze spadku:
- a) przez osoby zaliczone do I i II grupy podatkowej przedmiotów wyposażenia mieszkania, pościeli, odzieży, bielizny oraz narzędzi pracy przeznaczonych do użytku w gospodarstwie domowym; jeżeli w skład wyposażenia mieszkania wchodzi meble zabytkowe, przepis lit. c niniejszego punktu stosuje się odpowiednio,
 - b) dzieł sztuki i rękopisów będących przedmiotem twórczości spadkodawcy oraz materiałów bibliotecznych, jeżeli spadkodawca zajmował się twórczością lub działalnością naukową, oświatową, artystyczną, literacką lub publicystyczną,
 - c) zabytków ruchomych i kolekcji wpisanych do rejestru zabytków, a także zabytków użyczonych muzeum w celach naukowych lub wystawieniowych na okres nie krótszy niż 2 lata,
 - d) przez osoby zaliczone do I i II grupy podatkowej zabytków nieruchomości wpisanych do rejestru zabytków, jeżeli nabywca zabezpiecza je i konserwuje zgodnie z obowiązującymi przepisami;
- 10) nabycie przez małżonka lub zstępnych w drodze spadku lub darowizny zakładu wytwórczego, budowlanego, handlowego, usługowego lub jego części, pod warunkiem, że zakład ten będzie prowadzony przez nabywcę w stanie nie pogorszonym przez okres co najmniej 5 lat od dnia przyjęcia spadku lub darowizny; niedotrzymanie tych warunków powoduje utratę zwolnienia od podatku, z wyjątkiem niemożności dalszego prowadzenia tej działalności na skutek zdarzeń losowych; w wypadkach tych podatek obniża się proporcjonalnie do okresu prowadzenia działalności przez spadkobiercę lub obdarowanego;
- 11) nabycie przez osobę prowadzącą działalność gospodarczą w drodze darowizny maszyn, urządzeń i narzędzi otrzymanych z zagranicy, pod warunkiem że otrzymane maszyny, urządzenia i narzędzia zainstaluje w prowadzonym przez siebie zakładzie i w ciągu 3 lat od dnia przyjęcia darowizny nie sprzeda ich lub nie przekaze bezpłatnie osobom trzecim; niedotrzymanie tego warunku powoduje utratę zwolnienia;
- 12) nabycie przez rolnika pojazdów rolniczych i maszyn rolniczych oraz części do tych pojazdów i maszyn pod warunkiem, że te pojazdy i maszyny rolnicze w ciągu 3 lat od daty otrzymania nie zostaną przez nabywcę sprzedane lub darowane osobom trzecim; niedotrzymanie tego warunku powoduje utratę zwolnienia;
- 13) nabycie w drodze spadku lub darowizny budynku, w części zajętej przez osoby trzecie na podstawie umów najmu, do których mają zastosowanie przepisy o czynszu regulowanym, określonym w ustawie o najmie lokali mieszkalnych i dodatkach mieszkaniowych;
- 14) nabycie własności i prawa użytkowania wieczystego gospodarstwa rolnego lub jego części wraz z budynkami mieszkalno-gospodarczymi oraz innych praw do takiego gospodarstwa lub jego części, jeżeli umowa zostaje zawarta na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników;

**pkt 7 w ust. 1 w art. 4
skreślony**

**w pkt 13 w art. 4 -
ustawa o najmie
lokali mieszkalnych i
dodatkach mieszkaniowych
utraciła moc**

- 15) nabycie przez osoby zaliczone do I grupy podatkowej własności rzeczy lub praw majątkowych w drodze nieodpłatnego zniesienia współwłasności.
2. Jeżeli przedmiotem spadku lub darowizny są składniki majątkowe wymienione w ust. 1 pkt 1 lit. b i c, a nabywcami są zstępni lub małżonek, z podstawy opodatkowania wyłącza się wartość tych składników pod warunkiem, że te budynki i urządzenia będą wykorzystywane przez nabywcę nadal w stanie niepogorszonym i zgodnie z ich przeznaczeniem w ramach gospodarstwa rolnego przez okres co najmniej 5 lat od dnia przyjęcia spadku lub darowizny. Niedotrzymanie tych warunków powoduje utratę zwolnienia od podatku, z wyjątkiem niemożności dalszego prowadzenia tej działalności na skutek zdarzeń losowych; w wypadkach tych podatek obniża się proporcjonalnie do okresu prowadzenia działalności przez spadkobiercę lub obdarowanego.
4. Zwolnienia określone w ust. 1 stosuje się, jeżeli nabywca jest obywatelem polskim lub ma miejsce stałego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
5. Ilekroć w ustawie jest mowa o gospodarstwie rolnym, oznacza to gospodarstwo rolne w rozumieniu przepisów o podatku rolnym.

ust. 3 i 6 w art. 4
skreślony

Rozdział 2

Obowiązek podatkowy

Art. 5.

Obowiązek podatkowy ciąży na nabywcy własności rzeczy i praw majątkowych, a w wypadku darowizny obowiązek podatkowy ciąży solidarnie na obdarowanym i darczyńcy.

Art. 6.

1. Obowiązek podatkowy powstaje:
 - 1) przy nabyciu w drodze dziedziczenia – z chwilą przyjęcia spadku;
 - 2) przy nabyciu w drodze zapisu lub dalszego zapisu – od daty ogłoszenia testamentu, a przy nabyciu z polecenia testamentowego – z chwilą wykonania tego polecenia;
 - 2a) przy nabyciu tytułem zachowku – z chwilą zaspokojenia roszczenia lub jego części;
 - 3) przy nabyciu praw do wkładów oszczędnościowych określonych w art. 1 ust. 2 – z chwilą śmierci wkładcy;
 - 3a) przy nabyciu jednostek uczestnictwa określonych w art. 1 ust. 2 - z chwilą śmierci uczestnika funduszu inwestycyjnego;
 - 4) przy nabyciu w drodze darowizny – z chwilą złożenia przez darczyńcę oświadczenia w formie aktu notarialnego, a w razie zawarcia umowy bez zachowania przewidzianej formy – z chwilą spełnienia przyrzeczonego świadczenia; jeżeli ze względu na przedmiot darowizny przepisy wymagają szczególnej formy dla oświadczeń obu stron, obowiązek podatkowy powstaje z chwilą złożenia takich oświadczeń;
 - 5) przy nabyciu z polecenia darczyńcy – z chwilą wykonania polecenia;

- 6) przy nabyciu w drodze zasiedzenia – z chwilą uprawomocnienia się postanowienia sądu stwierdzającego zasiedzenie;
 - 7) przy nabyciu w drodze nieodpłatnego zniesienia współwłasności – z chwilą zawarcia umowy albo ugody lub uprawomocnienia się orzeczenia sądu, jeżeli ich skutkiem jest nieodpłatne zniesienie współwłasności.
2. Przy nabyciu pod warunkiem zawieszającym obowiązek podatkowy powstaje z chwilą ziszczenia się warunku. Naczelnik urzędu skarbowego może jednak ustalić należność podatkową, jaka przypadałaby w razie ziszczenia się takiego warunku, i należność tę zabezpieczyć.
 3. Nabycie pod warunkiem rozwiązującym uważa się w rozumieniu ustawy za nabycie bezwarunkowe. W razie spełnienia się warunku rozwiązującego w ciągu 3 lat od dnia nabycia, decyzja ustalająca zobowiązanie podatkowe podlega uchynieniu.
 4. Jeżeli nabycie niezgłoszone do opodatkowania stwierdzono następnie pismem, obowiązek podatkowy powstaje z chwilą sporządzenia pisma; jeżeli pismem takim jest orzeczenie sądu, obowiązek podatkowy powstaje z chwilą uprawomocnienia się orzeczenia. Gdy nabycie w drodze darowizny nie zostało zgłoszone do opodatkowania, obowiązek podatkowy powstaje z chwilą powołania się przed organem podatkowym na okoliczność dokonania tej darowizny.

Rozdział 3

Podstawa opodatkowania

Art. 7.

1. Podstawę opodatkowania stanowi wartość nabytych rzeczy i praw majątkowych po potrąceniu długów i ciężarów (czysta wartość), ustalona według stanu rzeczy i praw majątkowych w dniu nabycia i cen rynkowych z dnia powstania obowiązku podatkowego. Jeżeli przed dokonaniem wymiaru podatku nastąpi ubytek rzeczy spowodowany siłą wyższą, do ustalenia wartości przyjmuje się stan rzeczy w dniu dokonania wymiaru, a odszkodowanie za ubytek należne z tytułu ubezpieczenia wlicza się do podstawy wymiaru.
2. Jeżeli spadkobierca i zapisobierca lub obdarowany został obciążony obowiązkiem wykonania polecenia lub zapisu, wartość obciążenia z tego tytułu stanowi ciężar spadku (zapisu) lub darowizny, o ile polecenie zostało wykonane.
3. Do długów i ciężarów zalicza się również koszty ostatniej choroby spadkodawcy, jeżeli nie zostały pokryte za jego życia i z jego majątku, koszty pogrzebu spadkodawcy, łącznie z nagrobkiem, w takim zakresie, w jakim koszty te odpowiadają zwyczajom przyjętym w danym środowisku, koszty postępowania spadkowego, wynagrodzenie wykonawcy testamentu, obowiązki wykonania zapisów oraz poleceń zamieszczonych w testamencie, wypłaty z tytułu zachowku oraz inne obowiązki wynikające z przepisów Kodeksu cywilnego dotyczących spadków.
4. Przy nabyciu w drodze zasiedzenia wyłącza się z podstawy opodatkowania wartość nakładów dokonanych na rzecz przez nabywcę podczas biegu zasiedzenia.

5. Jeżeli budynek stanowiący część składową gruntu będącego przedmiotem nabycia został wzniesiony przez osobę nabywającą nieruchomości przez zasiedzenie, z podstawy opodatkowania wyłącza się wartość tego budynku.
6. Przy nabyciu w drodze nieodpłatnego zniesienia współwłasności podstawę opodatkowania stanowi wartość rzeczy lub praw majątkowych, w części przekraczającej wartość udziału we współwłasności, który przed jej zniesieniem przysługiwał nabywcy.

Art. 8.

1. Wartość nabytych rzeczy i praw majątkowych przyjmuje się w wysokości określonej przez nabywcę, jeżeli odpowiada ona wartości rynkowej tych rzeczy i praw, a wartość praw do wkładów oszczędnościowych – w wysokości tych wkładów.
 - 1a. Wartość jednostek uczestnictwa przyjmuje się w wysokości ustalonej przez fundusz inwestycyjny, zgodnie z przepisami ustawy o funduszach inwestycyjnych.
[2. Obowiązek składania zeznań podatkowych przez podatników podatku od spadków i darowizn określają odrębne przepisy.]
3. Wartość rynkową rzeczy i praw majątkowych określa się na podstawie przeciętnych cen stosowanych w danej miejscowości w obrocie rzeczami tego samego rodzaju i gatunku z uwzględnieniem ich stanu i stopnia zużycia oraz w obrocie prawami majątkowymi tego samego rodzaju z dnia powstania obowiązku podatkowego.
4. Jeżeli nabywca nie podał wartości nabytych rzeczy i praw majątkowych lub wartość podana przez nabywcę według oceny naczelnika urzędu skarbowego nie odpowiada ich wartości rynkowej, organ ten wezwie nabywcę do określenia wartości rzeczy i praw lub podwyższenia tej wartości w terminie nie krótszym niż 14 dni. W razie nieudzielenia odpowiedzi lub podania wartości nieodpowiadającej wartości rynkowej, naczelnik urzędu skarbowego ustali wartość z uwzględnieniem opinii biegłych. Jeżeli wartość ustalona w ten sposób przekroczy o 33% wartość podaną przez nabywcę, koszty opinii biegłych ponosi nabywca.
5. Przepis ust. 4 stosuje się odpowiednio, jeżeli kilku nabywców podało różne wartości tej samej rzeczy lub prawa majątkowego, nawet poparte opiniami biegłych.

ust. 2 w art. 8 uchyla się z dn. 16.08.2006 r. (Dz.U. 2005 r. Nr 143, poz. 1199)

ust. 6-9 w art. 8 skreślony

Art. 9.

1. Opodatkowaniu podlega nabycie przez nabywcę, od jednej osoby, własności rzeczy i praw majątkowych o czystej wartości przekraczającej:
 - 1) 9 637 zł – jeżeli nabywcą jest osoba zaliczona do I grupy podatkowej;
 - 2) 7 276 zł – jeżeli nabywcą jest osoba zaliczona do II grupy podatkowej;
 - 3) 4 902 zł – jeżeli nabywcą jest osoba zaliczona do III grupy podatkowej.
2. Jeżeli nabycie własności rzeczy i praw majątkowych od tej samej osoby następuje więcej niż jeden raz, do wartości rzeczy i praw majątkowych ostatnio nabytych dolicza się wartość rzeczy i praw majątkowych nabytych od tej osoby lub po tej samej osobie w okresie 5 lat poprzedzających rok, w którym nastąpiło ostatnie nabycie. Od podatku obliczonego od łącznej wartości nabytych rzeczy i praw majątkowych potrąca się podatek przypadający od opodatkowanych po-

przednio nabytych rzeczy i praw majątkowych. Wynikająca z obliczenia nadwyżka podatku nie podlega ani zaliczeniu na poczet innych podatków, ani zwrotowi. Nabywcy obowiązani są w zeznaniu podatkowym wymienić rzeczy i prawa majątkowe nabyte w podanym wyżej okresie.

Art. 11.

ust. 3 w art. 9 i art. 10 skreślony

Jeżeli na skutek przyjęcia spadku lub darowizny następuje zwolnienie nabywcy z zobowiązania albo jego wygaśnięcie, wartość tego zobowiązania wlicza się do podstawy opodatkowania.

Art. 12.

Jeżeli przedmiotem nabycia jest prawo majątkowe polegające na obowiązku świadczeń powtarzających się na rzecz nabywcy, a wartość tego prawa nie może być ustalona w chwili powstania obowiązku podatkowego, podstawę opodatkowania ustala się w miarę wykonywania tych świadczeń. Naczelnik urzędu skarbowego może jednak za zgodą podatnika przyjąć za podstawę opodatkowania prawdopodobną wartość świadczeń powtarzających się za cały czas trwania obowiązku tych świadczeń.

Art. 13.

1. Wartość świadczeń powtarzających się przyjmuje się do podstawy opodatkowania w wysokości rocznego świadczenia pomnożonej:
 - 1) w razie ustanowienia świadczeń na czas ściśle określony przekraczający 40 lat – przez 25;
 - 2) w razie ustanowienia świadczeń na czas ściśle określony co do liczby lat lub ich części nieprzekraczających 40 lat – przez tę liczbę lat lub ich części, najwyżej jednak przez 22;
 - 3) w razie ustanowienia świadczeń na czas nieokreślony, nieograniczony do czasu życia jednej lub więcej osób – przez 5.
2. W razie ustanowienia świadczeń na czas nieokreślony, nieograniczony do czasu życia jednej lub więcej osób, jeżeli równocześnie oznaczono termin, do którego świadczenie trwać będzie niewątpliwie, do podstawy opodatkowania przyjmuje się wartość rocznego świadczenia pomnożoną przez liczbę lat oznaczonego okresu trwania świadczeń lub ich części, a za dalszy okres – wartość rocznego świadczenia pomnożoną przez 5, łącznie jednak najwyżej przez 22.
3. W razie ustanowienia świadczeń na czas życia jednej osoby za podstawę opodatkowania przyjmuje się wartość prawa obliczoną według wieku osoby, z której śmiercią gaśnie zobowiązanie. Wartość ta wynosi przy wieku:
 - 1) do lat 15 – 22-krotną wartość świadczenia rocznego;
 - 2) powyżej lat 15 do 25 – 21-krotną wartość świadczenia rocznego;
 - 3) powyżej lat 25 do 35 – 20-krotną wartość świadczenia rocznego;
 - 4) powyżej lat 35 do 45 – 18-krotną wartość świadczenia rocznego;
 - 5) powyżej lat 45 do 55 – 15-krotną wartość świadczenia rocznego;
 - 6) powyżej lat 55 do 65 – 11-krotną wartość świadczenia rocznego;
 - 7) powyżej lat 65 do 75 – 7,5-krotną wartość świadczenia rocznego;

- 8) powyżej lat 75 do 80 – 5-krotną wartość świadczenia rocznego.
4. W razie ustanowienia świadczenia na czas życia osoby w wieku powyżej lat 80, wartości tego świadczenia nie wlicza się do podstawy opodatkowania.
5. W razie uzależnienia terminu trwania świadczeń od czasu życia dwu lub więcej osób, za podstawę opodatkowania przyjmuje się roczną wartość świadczenia pomnożoną przez jeden z mnożników określonych w ust. 3, a to odpowiednio do wieku osoby najstarszej lub najmłodszej, stosownie do tego, czy świadczenia mają trwać do śmierci osoby, która umrze pierwsza, czy do śmierci osoby, która umrze ostatnia.
6. Przepisy ust. 2–5 stosuje się odpowiednio do obliczenia wartości prawa użytkowania, służebności i rent.
7. Roczną wartość użytkowania ustala się w wysokości 4% wartości rzeczy oddanej w użytkowanie.

Rozdział 4

Wysokość podatku

Art. 14.

1. Wysokość podatku ustala się w zależności od grupy podatkowej, do której zaliczony jest nabywca.
2. Zaliczenie do grupy podatkowej następuje według osobistego stosunku nabywcy do osoby, od której lub po której zostały nabyte rzeczy i prawa majątkowe.
3. Do poszczególnych grup podatkowych zalicza się:
 - 1) do grupy I – małżonka, zstępnych, wstępnych, pasierba, zięcia, synową, rodzeństwo, ojczyma, macochę i teściów;
 - 2) do grupy II – zstępnych rodzeństwa, rodzeństwo rodziców, zstępnych i małżonków pasierbów, małżonków rodzeństwa i rodzeństwo małżonków, małżonków rodzeństwa małżonków, małżonków innych zstępnych;
 - 3) do grupy III – innych nabywców.
4. Za rodziców w rozumieniu ustawy uważa się również przysposabiających, a za zstępnych także przysposobionych i ich zstępnych.

ust. 5 w art. 14 skreślony

Art. 15.

1. Podatek oblicza się od nadwyżki podstawy opodatkowania ponad kwotę wolną od podatku, według następujących skal:

Kwoty nadwyżki w zł		Podatek wynosi
ponad	do	
1) od nabywców zaliczonych do I grupy podatkowej		
	10 278	3%
10 278	20 556	308 zł 30 gr i 5% nadwyżki ponad 10 278 zł
20 556		822 zł 20 gr i 7% nadwyżki ponad 20 556 zł
2) od nabywców zaliczonych do II grupy podatkowej		

	10 278	7%
10 278	20 556	719 zł 50 gr i 9% od nadwyżki ponad 10 278 zł
20 556		1 644 zł 50 gr i 12% od nadwyżki ponad 20 556 zł
3) od nabywców zaliczonych do III grupy podatkowej		
	10 278	12%
10 278	20 556	1 233 zł 40 gr i 16% od nadwyżki ponad 10 278 zł
20 556		2 877 zł 90 gr i 20% od nadwyżki ponad 20 556 zł

2. Nabycie własności w drodze zasiedzenia podlega opodatkowaniu w wysokości 7% podstawy opodatkowania; art. 9 ust. 1 nie ma w tym wypadku zastosowania.
3. Przy ustalaniu wysokości podatku przyjmuje się kwoty wartości rzeczy i praw majątkowych określone w art. 4 ust. 1 pkt 5 i w art. 9 ust. 1 oraz skale podatkowe określone w ust. 1 obowiązujące w dniu powstania obowiązku podatkowego.

Art. 16.

1. W przypadku nabycia budynku mieszkalnego lub jego części, lokalu mieszkalnego stanowiącego odrębną nieruchomość, spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego oraz wynikających z przydziału spółdzielni mieszkaniowych: prawa do domu jednorodzinnego lub prawa do lokalu w małym domu mieszkalnym:
 - 1) w drodze spadku lub darowizny przez osoby zaliczane do I grupy podatkowej,
 - 2) w drodze spadku przez osoby zaliczane do II grupy podatkowej,
 - 3) w drodze spadku przez osoby zaliczane do III grupy podatkowej, sprawujące przez co najmniej dwa lata opiekę nad wymagającym takiej opieki spadkodawcą, na podstawie umowy zawartej z nim przed organem gminy,
 - nie wlicza się do podstawy opodatkowania ich wartości do łącznej wysokości nieprzekraczającej 110 m² powierzchni użytkowej budynku lub lokalu.
2. Ulga, o której mowa w ust. 1, przysługuje osobom, które łącznie spełniają następujące warunki:
 - 1) spełniają wymogi określone w art. 4 ust. 4;
 - 2) nie są właścicielami innego budynku mieszkalnego lub lokalu mieszkalnego stanowiącego odrębną nieruchomość bądź będąc nimi przeniosą własność budynku lub lokalu na rzecz zstępnych, Skarbu Państwa lub gminy;
 - 3) nie dysponują spółdzielczym lokatorskim prawem do lokalu lub nie są właścicielami spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego oraz wynikających z przydziału spółdzielni mieszkaniowych: prawa do domu jednorodzinnego lub prawa do lokalu w małym domu mieszkalnym, a w razie dysponowania tymi prawami przełożą je zstępny lub przełożą do dyspozycji spółdzielni, w terminie 3 miesięcy od dnia złożenia zeznania podatkowego;
 - 4) nie są najemcami lokalu lub budynku lub będąc nimi rozwiążą umowę najmu;
 - 5) będą zamieszkiwać w nabytym lokalu lub budynku przez 5 lat:

- a) od dnia złożenia zeznania podatkowego – jeżeli w chwili złożenia zeznania nabywca mieszka w nabytym lokalu lub budynku,
 - b) od dnia zamieszkania w nabytym lokalu lub budynku – jeżeli nabywca zamieszka w ciągu roku od dnia złożenia zeznania podatkowego.
3. Jeżeli nabyty budynek lub lokal jest zajęty przez osoby trzecie, spełnienie warunków określonych w ust. 2 pkt 2–5 może nastąpić w okresie 5 lat od dnia nabycia; w tym wypadku zawieszają się odpowiednio bieg terminu przedawnienia do dokonania wymiaru podatku.
 4. Za powierzchnię użytkową budynku (lokalu) w rozumieniu ustawy uważa się powierzchnię mierzoną po wewnętrznej długości ścian pomieszczeń na wszystkich kondygnacjach (podziemnych i naziemnych, z wyjątkiem powierzchni piwnic i klatek schodowych oraz szybów dźwigów).
 5. Powierzchnie pomieszczeń lub ich części oraz część kondygnacji o wysokości w świetle od 1,40 m do 2,20 m zalicza się do powierzchni użytkowej budynku w 50 %, a jeżeli wysokość jest mniejsza niż 1,40 m – powierzchnię tę pomija się.
 7. Nie stanowi podstawy do wygaśnięcia decyzji zbycia udziału w budynku lub lokalu na rzecz innego ze spadkobierców lub obdarowanych oraz zbycia budynku lub lokalu, jeżeli było ono uzasadnione koniecznością zmiany warunków mieszkaniowych, a nabycie innego budynku lub uzyskanie pozwolenia na jego budowę albo nabycie innego lokalu nastąpiło nie później niż w ciągu sześciu miesięcy od dnia zbycia.
 8. Warunek określony w ust. 2 pkt 5 uważa się za spełniony również wtedy, gdy budynek lub lokal został zbyty przed rozpoczęciem zamieszkiwania ze względu na konieczność zmiany warunków lub miejsca zamieszkania, a nabycie innego budynku lub uzyskanie pozwolenia na jego budowę albo nabycie innego lokalu nastąpiło nie później niż w ciągu 6 miesięcy od dnia zbycia.

ust. 6 w art. 16 skreślony

Art. 17.

1. Kwoty wartości rzeczy i praw majątkowych zwolnione od podatku, określone w art. 4 ust. 1 pkt 5, oraz niepodlegające opodatkowaniu, określone w art. 9 ust. 1, a także przedziały nadwyżki kwot wartości rzeczy i praw majątkowych podlegających opodatkowaniu, określone w art. 15 ust. 1, podwyższa się w przypadku wzrostu cen towarów nieżywnościowych trwałego użytku o ponad 6%, w stopniu odpowiadającym wzrostowi tych cen.
2. Wzrost cen, o których mowa w ust. 1, oblicza się na podstawie skumulowanego indeksu wskaźników kwartalnych publikowanych w komunikatach Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego ogłoszonych w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” w terminie 30 dni po upływie każdego kwartału.
3. Kwoty wartości rzeczy i praw majątkowych zwolnione od podatku, określone w art. 4 ust. 1 pkt 5, oraz niepodlegające opodatkowaniu, określone w art. 9 ust. 1, a także przedziały nadwyżek kwot wartości rzeczy i praw majątkowych podlegających opodatkowaniu, określone w art. 15 ust. 1, zaokrągla się w górę do pełnych złotych, a stawki podatku do pełnych dziesiątek groszy.
4. Minister właściwy do spraw finansów publicznych ustala, w drodze rozporządzenia, kwoty wartości rzeczy i praw majątkowych zwolnione od podatku i niepodlegające opodatkowaniu, o których mowa w art. 9 ust. 1, oraz skale podat-

kowe, o których mowa w art. 15 ust. 1, z uwzględnieniem zasad określonych w ust. 1–3.

<Rozdział 4a Zeznania podatkowe

Art. 17a.

- 1. Podatnicy podatku są obowiązani, z zastrzeżeniem ust. 2, złożyć, w terminie miesiąca od dnia powstania obowiązku podatkowego, właściwemu naczelnikowi urzędu skarbowego zeznanie podatkowe o nabyciu rzeczy lub praw majątkowych, według ustalonego wzoru. Do zeznania podatkowego dołącza się dokumenty mające wpływ na określenie podstawy opodatkowania.**
- 2. Obowiązek składania zeznań podatkowych nie dotyczy przypadków, w których podatek jest pobierany przez płatnika.**
- 3. W przypadku nabycia rzeczy lub praw majątkowych niewykazanych w zeznaniu podatkowym, podatnik jest obowiązany do złożenia korekty zeznania podatkowego organowi, któremu złożono zeznanie podatkowe, w terminie 14 dni, od dnia, w którym dowiedział się o ich nabyciu.**
- 4. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia:**
 - 1) wzór zeznania podatkowego, a także szczegółowy zakres zawartych w nim danych, uwzględniając w szczególności:**
 - a) imię i nazwisko (nazwę lub firmę) oraz ostatni adres spadkodawcy, darczyńcy lub innej osoby, od której lub po której zostały nabyte rzeczy lub prawa majątkowe oraz jej numer identyfikacji podatkowej,**
 - b) dane dotyczące przedmiotu opodatkowania, w tym nabyte rzeczy i prawa majątkowe, miejsce położenia tych rzeczy lub wykonywania praw majątkowych, wraz z ich wartością rynkową oraz długi i ciężary obciążające nabyte rzeczy i prawa majątkowe, a także nakłady poczynione na rzeczy nabyte w drodze zasiedzenia,**
 - c) dane podatników obowiązanych do złożenia zeznania podatkowego, w tym imiona, nazwiska, adresy i numery identyfikacji podatkowej, dane stanowiące podstawę zaliczenia do grupy podatkowej, o której mowa w art. 14, oraz wielkość nabytego udziału;**
 - 2) rodzaje dokumentów, które powinny być dołączone do zeznania podatkowego, uwzględniając konieczność potwierdzenia nabycia rzeczy lub praw majątkowych wymienionych w zeznaniu podatkowym, posiadania przez zbywcę tytułu prawnego do tych rzeczy lub praw, istnienia długów i ciężarów, obciążających nabyte rzeczy lub prawa majątkowe, a przy nabyciu w drodze zasiedzenia - poniesienie nakładów na rzecz przez nabywcę podczas biegu zasiedzenia;**
 - 3) przypadki, w których może być złożone wspólne zeznanie podatkowe oraz tryb jego składania, uwzględniając konieczność uproszczenia postępowania podatkowego oraz zmniejszenia kosztów jego prowadzenia.>**

dodany rozdz. 4a
wchodzi w życie z dn.
16.08.2006 r. (Dz.U.
2005 r. Nr 143, poz.
1199)

Rozdział 5**Płatnicy****[Art. 18.**

1. *Notariusze są płatnikami podatku od darowizny dokonanej w formie aktu notarialnego albo zawartej w tej formie umowy nieodpłatnego zniesienia współwłasności lub ugody w tym przedmiocie. Płatnicy są obowiązani do wpłacania pobranego podatku na rachunek urzędu skarbowego właściwego ze względu na siedzibę płatnika.*
2. *Notariusz jest obowiązany pobrać należny podatek z chwilą sporządzenia aktu notarialnego. Niepobranie podatku lub pobranie tylko części podatku może nastąpić jedynie za uprzednią zgodą naczelnika urzędu skarbowego.*
3. *W wypadku określonym w art. 12 notariusz nie oblicza ani nie pobiera podatku.*
- 3a. *Płatnicy podatku są obowiązani do przekazywania urzędowi skarbowemu właściwemu ze względu na siedzibę płatnika odpisów sporządzanych aktów notarialnych, dotyczących czynności, z tytułu których są płatnikami podatku.*
4. *Minister właściwy do spraw finansów publicznych i Minister Sprawiedliwości określają, w drodze rozporządzenia, sposób pobierania przez notariuszy podatku od spadków i darowizn oraz prowadzenia przez notariusza rejestru tego podatku, w tym w szczególności tryb wykonywania przez notariusza czynności związanych z poborem podatku, sposób udzielania pouczeń stronom oraz udzielania wyjaśnień, treść rejestru oraz termin dokonywania wpłat pobranego podatku.]*

<Art. 18.

1. **Notariusze są płatnikami podatku od darowizny dokonanej w formie aktu notarialnego albo zawartej w tej formie umowy nieodpłatnego zniesienia współwłasności lub ugody w tym przedmiocie.**
2. **Płatnicy są obowiązani:**
 - 1) **prowadzić rejestr podatku na każdy rok kalendarzowy odrębnie;**
 - 2) **pobrać należny podatek z chwilą sporządzenia aktu notarialnego, z zastrzeżeniem ust. 3;**
 - 3) **wpłacić pobrany podatek na rachunek urzędu skarbowego, którym kieruje naczelnik urzędu skarbowego właściwy według siedziby płatnika, w terminie do 7. dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym pobrano podatek, a także przekazać w tym terminie deklarację o wysokości pobranego i wpłaconego podatku przez płatnika, według ustalonego wzoru.**
3. **Niepobranie podatku przez płatnika w całości lub w części może nastąpić jedynie za uprzednią zgodą naczelnika urzędu skarbowego. W przypadku określonym w art. 12 notariusz nie oblicza i nie pobiera podatku.**
4. **Płatnicy podatku są obowiązani do przekazywania w terminie, o którym mowa w ust. 2 pkt 3, naczelnikowi urzędu skarbowego właściwemu ze względu na siedzibę płatnika, odpisów sporządzanych aktów notarialnych, dotyczących czynności, z tytułu których są płatnikami podatku, oraz kopii rejestrów podatku.**

nowe brzmienie art. 18 wchodzi w życie z dn. 16.08.2006 r. (Dz.U. 2005 r. Nr 143, poz. 1199)

5. Minister właściwy do spraw finansów publicznych i Minister Sprawiedliwości określają, w drodze rozporządzenia:

- 1) sposób pobierania przez notariuszy podatku oraz prowadzenia przez nich rejestrów podatku, uwzględniając konieczność prawidłowego poboru podatku, w szczególności czynności związane z poborem podatku, sposób udzielania pouczeń stronom oraz treść rejestrów podatku;**
- 2) wzór deklaracji, o której mowa w ust. 2 pkt 3, oraz szczegółowy zakres danych w niej zawartych, uwzględniając w szczególności imię i nazwisko płatnika, adres jego siedziby, numer identyfikacji podatkowej, kwotę pobranego podatku w danym miesiącu, kwotę potrąconego wynagrodzenia z tytułu poboru podatku oraz kwotę podatku wpłaconego naczelnikowi urzędu skarbowego i datę sporządzenia deklaracji.>**

Art. 19.

1. Zapłata spadkobiercy długu przez dłużnika spadkodawcy i wypłata należności przypadających z tytułu zapisu lub wkładu oszczędnościowego na podstawie dyspozycji wkładcy na wypadek jego śmierci lub umorzenia jednostek uczestnictwa funduszu inwestycyjnego otwartego lub specjalistycznego funduszu inwestycyjnego otwartego na podstawie dyspozycji uczestnika funduszu inwestycyjnego otwartego albo specjalistycznego funduszu inwestycyjnego otwartego na wypadek jego śmierci może nastąpić tylko za pisemną zgodą naczelnika urzędu skarbowego.
2. Nie wymaga zgody naczelnika urzędu skarbowego wypłata należności przypadających z tytułu wkładu oszczędnościowego na podstawie dyspozycji wkładcy na wypadek jego śmierci lub z tytułu umorzenia jednostek uczestnictwa funduszu inwestycyjnego otwartego lub specjalistycznego funduszu inwestycyjnego otwartego albo specjalistycznego funduszu inwestycyjnego otwartego na wypadek jego śmierci - do wysokości kwot określonych w art. 9 ust. 1.
3. Osoby prawne oraz jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej, będące dłużnikiem spadkodawcy, są obowiązane przy zapłacie długu potrącić i przekazać do właściwego urzędu skarbowego podatek od nabycia spadku, należny od spadkobiercy w wysokości ustalonej przez naczelnika tego urzędu skarbowego. Zapłata długu bez potrącenia podatku od nabycia spadku może nastąpić tylko za uprzednią pisemną zgodą naczelnika urzędu skarbowego albo po stwierdzeniu przez naczelnika urzędu skarbowego, że nabycie spadku jest zwolnione od podatku lub że należny podatek został zapłacony albo prawo do wydania decyzji ustalającej wysokość zobowiązania podatkowego uległo przedawnieniu.
4. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio przy wypłacie przez spadkobierców należności w gotówce przypadającej z tytułu zapisu, dalszego zapisu lub polecenia testamentowego.
5. Osoby, które dopuściły do wypłaty z naruszeniem przepisów ust. 1–4, odpowiadają za zobowiązania podatkowe solidarnie z podatnikiem do wysokości wypłaconych kwot.
6. Jeżeli przedmiotem aktu notarialnego, który ma być sporządzony, lub dokumentu, co do którego notariusz ma uwierzytelnić podpis, ma być zbycie praw do spadku albo zbycie lub obciążenie rzeczy lub praw majątkowych uzyskanych przez zbywcę w drodze spadku lub zasiedzenia, notariusz może sporządzić akt

lub uwierzytelnić własnoręcznie podpisu tylko za uprzednią pisemną zgodą naczelnika urzędu skarbowego albo po stwierdzeniu przez naczelnika urzędu skarbowego, że nabycie spadku jest zwolnione od podatku lub że należny podatek został zapłacony albo prawo do wydania decyzji ustalającej wysokość zobowiązania podatkowego uległo przedawnieniu.

Rozdział 6

Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 20.

Traci moc ustawa z dnia 19 grudnia 1975 r. o podatku od spadków i darowizn (Dz.U. Nr 45, poz. 228).

Art. 21.

Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia i ma również zastosowanie do spraw wszczętych przed jej wejściem w życie, niezakończonych decyzją ostateczną.